

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ¹ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ / ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Εκτροφή αιγοπροβάτων

A. Προέλευση των ζώων

1. Καταγωγή των ζώων βιολογικής εκτροφής: Πρέπει να επιλέγονται φυλές ή τύποι ζώων λαμβάνοντας υπόψη την ικανότητα προσαρμογής στις τοπικές συνθήκες, την αντοχή σε ασθένειες και την ικανότητα προσαρμογής. Να αποφεύγονται φυλές με προβλήματα υγείας και ειδικές ασθένειες. Να προτιμώνται αυτόχθονες φυλές και τύποι ζώων. Τα ζώα της βιολογικής κτηνοτροφίας γεννιούνται και εκτρέφονται σε βιολογικές εκμεταλλεύσεις

2. Καταγωγή των ζώων μη βιολογικής εκτροφής: Τα ζώα που ζουν στη μονάδα στην αρχή της περιόδου μετατροπής καθώς και τα προϊόντα τους μπορούν να θεωρηθούν βιολογικά εφόσον παρέλθει το διάστημα των 6 μηνών. Κατά την πρώτη συγκρότηση ενός κοπαδιού πρέπει οι αμνοί και τα ερίφια που εισάγονται να είναι μικρότερα από 60 ημερών. Η εκτροφή των νεαρών θηλαστικών μη βιολογικής εκτροφής να είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία περί βιολογικών μετά τον απογαλακτισμό τους.

2.1 Αναπαραγωγή & ανανέωση κοπαδιού: Ειδικά για τις ανάγκες αναπαραγωγής μπορούν να εισάγονται στη μονάδα, εφόσον δεν υφίσταται επαρκής αριθμός ζώων βιολογικής εκτροφής. ενήλικα αρσενικά μη βιολογικής εκτροφής και άτοκα θηλυκά τα οποία στη συνέχεια πρέπει να εκτρέφονται σύμφωνα με τον Κανονισμό. Μέγιστο ποσοστό άτοκων θηλυκών 20% των ενήλικων αιγοπροβάτων.

2.2 Το ποσοστό δύναται να ανέλθει σε 40% με έγκριση του Υπουργείου σε περιπτώσεις αλλαγής φυλής, σημαντικής επέκτασης της μονάδας, έναρξη νέας κτηνοτροφικής δραστηριότητας, απειλής εξαφάνισης φυλών.

B. Εγκαταστάσεις

1. Ελάχιστη πυκνότητα: Η πυκνότητα να επιτρέπει την άνεση, καλή διαβίωση και να είναι τέτοια ώστε να παρέχεται στα ζώα επαρκής χώρος για να ξαπλώνουν, να κυλιούνται κλπ.

Είδος ζώου	Εντός κτιρίων (καθαρό εμβαδό σε τ.μ.)	Ύπαιθρο (χώρος άσκησης, χωρίς βοσκότοπο) σε τ.μ.
Αιγοπρόβατα	1,5 ανά αιγοπρόβατο	2,5
	0,35 ανά αμνοερίφιο	0,5

Πίνακας Ι. Ελάχιστο εμβαδό κλειστών και υπαίθριων χώρων

2. Μέγιστος αριθμός ζώων ανά στρέμμα για τη διασπορά κόπρου που προκύπτει από τα εκτρεφόμενα ζώα:

- Προβατίνες: 1,33
- Αίγες: 1,33

(Δηλαδή για 100 αίγες ή πρόβατα απαιτούνται 133 στρέμματα διαθέσιμα όπου θα διατίθεται η κόπρος)

Απαγορεύεται η βιολογική εκτροφή ζώων εάν ο επιχειρηματίας δεν έχει ιδιόκτητες εκτάσεις (γεωργική γη) τις οποίες διαχειρίζεται και στις οποίες μπορεί να διαθέσει την κόπρο. Εναλλακτικά, πρέπει να συνάψει συμφωνία με μονάδα βιολογικής καλλιέργειας με σκοπό τη διασπορά πλεονάζουσας κόπρου.

3. Συνθήκες σταβλισμού

3.1 Μόνωση, θέρμανση και αερισμός των κτηρίων να εξασφαλίζουν κατάλληλες συνθήκες για τη υγιεινή διαβίωση των ζώων (κυκλοφορία του αέρα, επίπεδο σκόνης, θερμοκρασία, σχετική υγρασία, συγκέντρωση

¹ Σύμφωνα με τους Κανονισμούς 834/2007, 889/2008 και τη σχετική ελληνική νομοθεσία

αερίων). Να υπάρχει άφθονος φυσικός φωτισμός και αερισμός. (Τα κτίρια δεν είναι υποχρεωτικά σε περιοχές με κατάλληλες κλιματικές συνθήκες)

3.2 Το δάπεδο πρέπει να είναι ομαλό αλλά όχι ολισθηρό, ενώ το μισό τουλάχιστον πρέπει να είναι συνεχές (όχι γρίλια ή δικτυωτό).

3.3 Στα σημεία ανάπαυσης ή/και ωτοκίας να υπάρχει στεγνός χώρος με δάπεδο στερεό συνεχές. Να υπάρχει άφθονο στεγνό υλικό κατάκλισης με στρώση (άχυρο ή άλλο κατάλληλο φυσικό υλικό).

3.4 Οι χώροι στέγασης, τα εργαλεία και τα μηχανήματα της μονάδας πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται κατάλληλα. Επιτρέπεται η χρήση προϊόντων που αναφέρονται στο Παράρτημα VII.

3.5 Για την καταπολέμηση τρωκτικών επιτρέπεται η χρήση εγκεκριμένων τρωκτικοκτόνων μέσα σε παγίδες, ενώ επιτρέπεται η χρήση των προϊόντων που απαριθμούνται στο Παράρτημα II για την καταπολέμηση των εντόμων και άλλων επιβλαβών οργανισμών στα κτίρια και σε άλλες εγκαταστάσεις σταβλισμού.

3.6 Τα κόπρανα, τα ούρα και οι αχρησιμοποίητες ζωοτροφές να απομακρύνονται όσο συχνά απαιτείται ώστε να αποτρέπεται η προσέλκυση τρωκτικών και εντόμων.

4. Υπαίθριοι χώροι

4.1 Οι υπαίθριοι χώροι μπορεί να είναι εν μέρει καλυμμένοι.

4.2 Τα ζώα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε βοσκοτόπους όποτε το επιτρέπουν οι συνθήκες. Εφόσον οι συνθήκες χειμερινού σταβλισμού παρέχουν ελευθερία κινήσεων στα ζώα και τα ζώα έχουν πρόσβαση σε βοσκοτόπους κατά την περίοδο της βοσκής, τότε δεν είναι υποχρεωτική ύπαρξη υπαίθριων χώρων τους χειμερινούς μήνες.

Γ. Ταυτόχρονη παραγωγή (βιολογικών και μη βιολογικών προϊόντων)

1. Εφόσον υπάρχει διακριτή μονάδα (κτίρια και αγροτεμάχια) σαφώς διαχωρισμένη, τότε ο επιχειρηματίας μπορεί να εκτρέφει μη βιολογικά σε αυτήν άλλο είδος ζώου (εκτός αιγοπροβάτων).

2. Οι βιολογικοί βοσκότοποι δύναται να χρησιμοποιούνται από συμβατικής εκτροφής ζώα (εκτατικής εκτροφής) για μικρό χρονικό διάστημα και εφόσον τα βιολογικά ζώα δεν είναι παρόντα την ίδια στιγμή.

3. Τα βιολογικά ζώα επιτρέπεται να χρησιμοποιούν κοινόκτητες γαίες υπό τον όρο:

- α) η γη δεν έχει υποστεί επί 3 χρόνια επεμβάσεις με μη επιτρεπόμενες ουσίες για τη βιολογική παραγωγή
- β) Τα συμβατικής εκτροφής ζώα να είναι από μονάδες εκτατικής εκτροφής
- γ) Τα ζωικά προϊόντα των βιολογικών ζώων θα θεωρούνται συμβατικά όσο αυτά βόσκουν σε αυτές, εκτός εάν μπορεί να αποδειχτεί επαρκής διαχωρισμός με τα ζώα μη βιολογικής εκτροφής

4. Κατά την περίοδο της εποχικής μετακίνησης τα ζώα επιτρέπεται να βόσκουν σε μη βιολογικές εκτάσεις. Η κατανάλωση μη βιολογικών ζωοτροφών δεν πρέπει να υπερβαίνει το 10% του συνολικού σιτηρεσίου ανά έτος (% επί της ξηράς ουσίας ζωοτροφών γεωργικής προέλευσης).

5. Η τήρηση των ανωτέρω πρέπει να αποδεικνύεται με έγγραφα.

Δ. Διαχείριση ζώων

1. Κατά τη φόρτωση και εκφόρτωση των ζώων απαγορεύεται η χρήση κάθε είδους ηλεκτρική διέγερση για τον εξαναγκασμό των ζώων. Απαγορεύεται η χρήση αλλοπαθητικών ηρεμιστικών πριν ή κατά τη μεταφορά.

2. Απαγορεύεται η τοποθέτηση ελαστικών ιμάντων στις ουρές των ζώων, η κοπή της ουράς των δοντιών ή των κεράτων. Οι πρακτικές αυτές μπορούν να επιτραπούν κατ' εξαίρεση από το Υπουργείο, εφόσον συντρέχουν λόγοι ασφαλείας, βελτίωσης της υγείας, υγιεινής των ζώων. Κατά τις επεμβάσεις αυτές πρέπει να χορηγείται η κατάλληλη αναισθησία ή/και αναλγησία και η επέμβαση να πραγματοποιείται στην κατάλληλη ηλικία από ειδικευμένο προσωπικό ώστε να υποφέρουν τα ζώα το δυνατόν λιγότερο.

3. Η χρονική διάρκεια της μεταφορά των ζώων περιορίζεται στο ελάχιστο. Κατά τη μεταφορά των ζώων πρέπει αυτά να συνοδεύονται από έγγραφα τα οποία φέρουν ενδείξεις όπως αυτές καταγράφονται στην ΥΑ 273234/2003, άρθρο 3.

Ε. Διατροφή

1. Τα αμνοερίφια πρέπει να τρέφονται με γάλα, κατά προτίμηση μητρικό, για τουλάχιστον 45 ημέρες,

2. Η διατροφή των αιγοπροβάτων πρέπει να βασίζεται στη μέγιστη δυνατή χρήση βοσκής. Τουλάχιστον το 60% της ξηράς ουσίας στο ημερήσιο σιτηρέσιο πρέπει να αποτελείται από χονδροαλεσμένη, νωπή, αποξηραμένη ή ενσιρωμένη ζωτοτροφή. Στην αρχή της περιόδου γαλακτοπαραγωγής και το πολύ για 3 μήνες το ποσοστό μπορεί να μειωθεί σε 50%.

3. Οι πρακτικές πάχυνσης πρέπει να είναι αναστρέψιμες ανά πάση στιγμή στην εκτροφή. Απαγορεύεται η καταναγκαστική διατροφή.

4. Ζωτοτροφές σε μετατροπή

4.1 Το 30% της σύστασης των σιτηρεσίων κατά μέσο όρο μπορεί να αποτελείται από ζωτοτροφές σε μετατροπή. Εάν οι ζωτοτροφές παράγονται από την ίδια την εκμετάλλευση, το ποσοστό αυξάνεται στο 100%.

4.2 Ποσοστό μέχρι 20% της συνολικής μέσης ποσότητας ζωτοτροφών που χορηγείται στα ζώα, μπορεί να προέρχεται από τη συγκομιδή μόνιμων βοσκότοπων, ή από βόσκηση, ή από αγροτεμάχια με κτηνοτροφικά (πολυετή) ή πρωτεϊνούχα φυτά στο πρώτος έτος μετατροπής (συμβατικά) εφόσον αυτά ανήκουν στην επιχείρηση και δεν ήταν ενταγμένα στην βιολογική γεωργία την τελευταία πενταετία.

4.3 Εάν τα ζώα τρέφονται με συμβατικές ζωτοτροφές και ζωτοτροφές σε μετατροπή (σύμφωνα με το 4.1 & 4.2) το συνολικό ποσοστό δεν μπορεί να ξεπερνά τα ανώτατα ποσοστά του 4.1.

4.4 Τα ποσοστά υπολογίζονται ετησίως σε εκατοστιαία ποσοστά επί της ξηράς ουσίας ζωτοτροφών φυτικής προέλευσης.

5. Χρήση ζωτοτροφών ζωικής προέλευσης –πρώτες ύλες ανόργανης προέλευσης

5.1 Βιολογικές πρώτες ύλες ζωτοτροφών ζωικής προέλευσης, προϊόντα και υποπροϊόντα αλιείας καθώς και πρώτες ύλες ανόργανης προέλευσης επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν εφόσον περιγράφονται στο Παράρτημα V του Κανονισμού 889/2008.

5.2 Πρόσθετες ύλες ζωτοτροφών, προϊόντα που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων και βοηθητικά μέσα επεξεργασίας για τις ζωτοτροφές επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν εφόσον περιγράφονται στο Παράρτημα VI του Κανονισμού 889/2008.

Z. Πρόληψη ασθενειών/Κτηνιατρική αγωγή

1. Εάν παρά τα προληπτικά μέτρα υγιεινών συνθηκών διαβίωσης, τα ζώα ασθενούν ή τραυματιστούν, πρέπει να τους παρέχονται άμεσα φροντίδες (εάν είναι απαραίτητο σε συνθήκες απομόνωσης) σε κατάλληλο χώρο.
2. Πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά προτίμηση φυτοθεραπευτικά προϊόντα, ομοιοπαθητικά προϊόντα ή προϊόντα των Παραρτημάτων V §3 και VI §1.1 υπό τον όρο πως έχουν πραγματικό θεραπευτικό αποτέλεσμα για το ζώο και την παθολογική του κατάσταση.
3. Απαγορεύεται η χρήση αλλοπαθητικών συνθετικών χημικών κτηνιατρικών φαρμάκων ή αντιβιοτικών για προληπτική αγωγή. Ωστόσο, εάν η εφαρμογή των στοιχείων του (2) δεν είναι αποτελεσματική για το σκοπό που χρησιμοποιείται τότε επιτρέπεται η χρήση των αλλοπαθητικών κτηνιατρικών φαρμάκων υπό την ευθύνη κτηνιάτρου.
4. Με εξαίρεση τους εμβολιασμούς, τις αντιπαρασιτικές αγωγές και τα υποχρεωτικά προγράμματα εκρίζωσης ασθενειών, όταν ένα ζώο υποβάλλεται σε περισσότερες από 3 θεραπευτικές αγωγές με συνθετικά κτηνιατρικά φάρμακα ή αντιβιοτικά σε 12 μήνες, απαγορεύεται το ζώο ή τα προϊόντα του να πωλούνται ως βιολογικά και πρέπει να υποβάλλονται σε περίοδο μετατροπής 6 μηνών εκ νέου.
5. Η περίοδος αναμονής από την τελευταία χορήγηση αλλοπαθητικών κτηνιατρικών φαρμάκων σε ένα ζώο υπό κανονικές συνθήκες και την παραγωγή βιολογικών προϊόντων από το ζώο αυτό είναι διπλάσια από τη νόμιμη περίοδο αναμονής ή εάν δεν υφίσταται η τελευταία, τουλάχιστον 48 ώρες.
6. Απαγορεύεται η χρήση ουσιών για την προώθηση της ανάπτυξης ή της παραγωγής (αντιβιοτικά, κοκκιδιοστατικά) και η χρήση ορμονών ή άλλων ουσιών για τον έλεγχο της αναπαραγωγής (πρόκληση οίστρου, συγχρονισμό)
7. Εάν τα ζώα προέρχονται από μονάδες μη βιολογικής εκτροφής επιτρέπεται η χρήση εξετάσεων πρώιμης διάγνωσης, ή περιόδοι απομόνωσης ζώων συναρτήσει των τοπικών συνθηκών.

Η. Αποθηκευτικοί χώροι

1. Η αποθήκευση των προϊόντων (ζωοτροφών, πρώτων υλών ζωοτροφών) πρέπει να αποτρέπει την επιμόλυνση η ανάμιξη των προϊόντων αυτών με μη επιτρεπόμενες ουσίες. Επίσης πρέπει να διαχωρίζονται οι ζωοτροφές διαφορετικού σταδίου (συμβατικές, μεταβατικού σταδίου και βιολογικής παραγωγής)
2. Επιτρέπεται η αποθήκευση αλλοπαθητικών κτηνιατρικών φαρμάκων και αντιβιοτικών σε ελεγχόμενο χώρο υπό τον όρο πως έχουν συνταγογραφηθεί από κτηνίατρο σε σχέση με θεραπευτική αγωγή όπως αναφέρεται στο σημείο Z3. Τα φάρμακα/αντιβιοτικά πρέπει να καταγράφονται στο σχετικό μητρώο της επιχείρησης.

Θ. Ταυτόχρονη μετατροπή

1. Εάν η επιχείρηση που διαθέτει ζώα μη βιολογικά κατά την έναρξη της περιόδου μετατροπής αποφασίσει να εντάξει παράλληλα και τους βοσκοτόπους, τα αγροτεμάχια και τη γη που χρησιμοποιεί για την παραγωγή ζωοτροφών τότε ο συνολικός συνδυασμένος χρόνος μετατροπής για τα υπάρχοντα ζώα, τους απογόνους τους και όλες τις γεωργικές εκτάσεις που χρησιμοποιεί για ζωοτροφές μπορεί να μειωθεί στους 24 μήνες εφόσον τα ζώα τρέφονται κυρίως με ζωοτροφές της ίδιας της μονάδας.

*Οι απαιτήσεις για την τήρηση αρχείων περιγράφονται στον Ειδικό Κανονισμό Ζωικής Παραγωγής

Για περισσότερες πληροφορίες και λεπτομέρειες για τις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί της παραγωγής και επισήμανσης βιολογικών προϊόντων μπορείτε να επικοινωνείτε με την QMSCERT.